

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ

« Ο ρατσισμός σήμερα στην Ελλάδα»

Η χώρα μας, λόγω του τελευταίου μεταναστευτικού κινήματος των τελευταίων 15 χρόνων, τείνει να εξελιχθεί σε μια χώρα με έντονο πολυπολιτισμικό χαρακτήρα. Άνθρωποι διαφορετικών φυλών, θρησκειών, γλώσσας, συνηθειών, εθίμων και συμπεριφοράς αναζητούν στη χώρα μας καταφύγιο. Είμαστε, όμως, εμείς οι Έλληνες, έτοιμοι να δεχτούμε αυτή τη νέα κατάσταση ή μήπως είμαστε ρατσιστές και ξενοφοβικοί;

Καταρχήν, θα πρέπει να ορίσουμε την έννοια του ρατσισμού. Τι είναι, λοιπόν, ο ρατσισμός; Πολύ απλά, να υποτιμάς τον άλλον με σκέψεις ή πράξεις, επειδή είναι άλλης φυλής, κατάγεται από άλλη χώρα, πιστεύει σε άλλη θρησκεία ή δεν πιστεύει καθόλου σε θρησκεία, μιλάει άλλη γλώσσα ή διάλεκτο, ερωτεύεται άτομα του ίδιου φύλου, έχει διαφορετικές συνήθειες, έθιμα και συμπεριφορές ή έχει μια μειωμένη ικανότητα ή δυνατότητα.

Τα αίτια του ρατσισμού, αν και μπορεί να διαφέρουν από κοινωνία σε κοινωνία, είναι συνήθως κοινά. Καταρχήν, η έμφυτη τάση του ανθρώπου να αντιμετωπίζει με καχυποψία κι από απόσταση καθετί ξένο προς αυτόν. Ας πάρουμε παράδειγμα από τον εαυτό μας. Πόσο εύκολα άραγε θα μπορούσαμε να κάνουμε παρέα με κάποιον μουσουλμάνο ή κάποιον ομοφυλόφιλο; Θα μπορούσαμε να του μιλάμε φυσιολογικά, να του συμπεριφερόμαστε φυσιολογικά και να αναγνωρίζουμε τη διαφορετικότητά του; Σε αυτήν την έμφυτη τάση των ανθρώπων αν προσθέσουμε και τη σύνδεση ορισμένων κοινωνικών ομάδων με παραβατική συμπεριφορά, όπως ναρκωτικά, κλοπές κλπ, ο ρατσισμός δεν αργεί να φουντώσει μέσα μας.

Ο ρατσισμός μπορεί να πάρει διάφορες μορφές κι εμφανίζεται σε διάφορες περιπτώσεις. Ρατσισμός, για παράδειγμα, είναι να εκμεταλλεύεσαι έναν Αλβανό στη δουλειά σου και να τον πληρώνεις χαμηλότερο μεροκάματο τόσο από αυτό που προβλέπει ο νόμος όσο και από αυτό που πληρώνεις στους άλλους Έλληνες που εκτελούν την ίδια εργασία. Η οικονομική εξαθλίωση αυτών των ανθρώπων που τους ώθησε στη μετανάστευση αποτελεί, δυστυχώς, για εμάς κριτήριο εκμετάλλευσης. Ένα άλλο παράδειγμα ρατσισμού είναι να θεωρείς υποδεέστερους τους πρόσφυγες του 1922 της Μικράς Ασίας, της Κωνσταντινούπολης και της Θράκης. Ρατσισμός είναι επίσης ο κοινωνικός αποκλεισμός των αλλοδαπών, όπως των Αλβανών, Πολωνών, Ιρακινών. Τα παραπάνω αποτελούν μερικά μόνο από τα παραδείγματα ρατσισμού, ενώ μια πλήρης λίστα θα ήταν αδύνατον να συνταχθεί.

Κλείνοντας, πρέπει να τονίσουμε ότι χρειάζεται συνειδητός και συνεχής αγώνας, αλλά κι έντιμη αυτοανάλυση και παραδοχή αμαρτημάτων, για να πολεμήσουμε αποτελεσματικά αυτή τη φοβερή κοινωνική μάστιγα που δηλητηριάζει όχι μόνο την κοινωνική ζωή μας, αλλά και την ψυχή μας.

(Διασκευή- απόσπασμα από άρθρο,28/5/2010)

Β. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 1) Να αποδώσετε περιληπτικά το κείμενο σε 100-120 λέξεις
- 2) α) Να εντοπίσετε τη δομή και τον τρόπο ανάπτυξης της τέταρτης παραγράφου. Να αιτιολογήσετε την απάντησή σας.
β) Να δώσετε έναν τίτλο στο κείμενο χρησιμοποιώντας τη μεταφορική λειτουργία της γλώσσας.
γ) Να δώσετε ένα πλαγιότιτλο στην τελευταία παράγραφο του κειμένου.
δ) Να εντοπίσετε τρεις συνδεδεμένες λέξεις και να αποδώσετε τη σημασία τους.
- 3) α) Να αναγνωρίσετε πλήρως όλες τις δευτερεύουσες προτάσεις της τελευταίας παραγράφου (είδος, εισαγωγή, συντακτικός ρόλος).
- β) «Τι είναι λοιπόν ο ρατσισμός;» Να μετατρέψετε την παραπάνω ευθεία ερώτηση σε δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση και να την αναγνωρίσετε.
- γ) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α' με αυτά της στήλης Β' (κάποια στοιχεία της στήλης Β' περισσεύουν)

Στήλη Α'	Στήλη Β'
1. «Αν και μπορεί να διαφέρουν...»	α. χρόνος
2. «Αν κάνουμε ανακύκλωση...»	β. αναφορά
3. «Οι πολεμικές συρράξεις είναι επικίνδυνες, καθώς τα όπλα εξελίσσονται διαρκώς»	γ. προϋπόθεση
4. «Ωσπου να έρθουν οι άνθρωποι της οικολογικής οργάνωσης, οι κάτοικοι βοήθησαν το τραυματισμένο ζώο»	δ. αντίθεση
5. « Και να με παρακαλέσει...»	ε. εναντίωση στ. παραχώρηση ζ. αιτία η. τόπος

- 4 α) φουντώνει, πολεμήσουμε, δηλητηριάζει: οι παραπάνω λέξεις χρησιμοποιούνται στο κείμενο μεταφορικά. Να γράψετε μια πρόταση για καθεμία από τις παραπάνω λέξεις, όπου θα τις χρησιμοποιείτε με την κυριολεκτική σημασία τους. Στη συνέχεια, να τις αντικαταστήσετε με άλλες που θα χρησιμοποιούνται με την κυριολεκτική σημασία μέσα στις προτάσεις του κειμένου.

β) Να αντιστοιχίσετε τα στοιχεία της στήλης Α' με αυτά της στήλης Β'.

Στήλη Α'	Στήλη Β'
1. «Μετα από χίλια παρακάλια τον έπεισα.»	α. παρομοίωση
2. «Ήταν σταθερός σαν βράχος στις απόψεις του.»	β. μεταφορά
3. «Κοιμάται με τις κότες.»	γ. μετωνυμία
4. «Του άρεσε να διαβάξει Καβάφη.»	δ. υπερβολή
5. «Πολύ τίμιος αυτός ο άνθρωπος. Είχε έσοδα εκατομμυρίων ευρώ και στην εφορία εμφανιζόταν φτωχός.»	ε. ειρωνεία
	στ. συνεκδοχή

γ) Να γράψετε από ένα συνώνυμο για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις : υποτιμάς, εξαθλίωση, υποδεέστερους, συνεχής, αμαρτημάτων

δ) Στο κείμενο, μεταξύ άλλων, αναφέρονται οι έννοιες του ρατσισμού και της ξενοφοβίας. Να προσπαθήσετε να τις ορίσετε.

Γ. ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Το τελευταίο διάστημα η χώρα μας αποτελεί χώρο υποδοχής πολλών μεταναστών. Αποφασίζετε να γράψετε ένα άρθρο το οποίο θα δημοσιευτεί στη σχολική εφημερίδα αναφέροντας τα προβλήματα που προκύπτουν για τους πρόσφυγες και για την ελληνική κοινωνία. Ακολούθως, να προτείνετε τρόπους αντιμετώπισης αυτών των προβλημάτων.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Γ' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

- 1) Το κείμενο αναφέρεται στα αίτια και τις μορφές του ρατσισμού στη σύγχρονη Ελλάδα. Η Ελλάδα γίνεται σταδιακά πολυπολιτισμική, αφού έρχονται να ζήσουν σε αυτή άνθρωποι με διαφορετικά πολιτιστικά χαρακτηριστικά. Το ερώτημα είναι πώς αντιμετωπίζουν οι Έλληνες αυτούς τους ανθρώπους κι αν συμπεριφέρονται ρατσιστικά. Καταρχήν, ρατσισμός είναι η αρνητική στάση απέναντι στους ανθρώπους που προέρχονται από διαφορετικούς πολιτισμούς ή υιοθετούν ένα διαφορετικό τρόπο ζωής. Η έμφυτη καχυποψία του ανθρώπου απέναντι στο άγνωστο και το διαφορετικό σε συνδυασμό με την αντικοινωνική συμπεριφορά κάποιων ομάδων αποτελούν αίτια του ρατσισμού. Υπάρχουν, βέβαια, διάφορα είδη ρατσιστικής συμπεριφοράς, όπως η οικονομική εκμετάλλευση των ανθρώπων στο εργασιακό περιβάλλον, η άνιση μεταχείρισή τους από την πολιτεία και η περιθωριοποίησή τους από την κοινωνία. Απαιτείται, λοιπόν, επίμονη προσπάθεια για την αντιμετώπιση του ρατσισμού.
- 2) α) Η συγκεκριμένη παράγραφος αναπτύσσεται με **τη μέθοδο των παραδειγμάτων**, καθώς ο συγγραφέας παραθέτει διάφορα παραδείγματα ρατσιστικών συμπεριφορών προκειμένου να συνθέσει την εικόνα του ρατσισμού («Ρατσισμός, για παράδειγμα, είναι να εκμεταλλεύεσαι έναν Αλβανό στη δουλειά σου και να τον πληρώνεις χαμηλότερο μεροκάματο τόσο από αυτό που προβλέπει ο νόμος όσο και από αυτό που πληρώνεις στους άλλους Έλληνες που εκτελούν την ίδια εργασία. Ένα άλλο παράδειγμα ρατσισμού είναι να θεωρείς υποδεέστερους τους πρόσφυγες του 1922 της Μικράς Ασίας, της Κωνσταντινούπολης και της Θράκης. Ρατσισμός είναι επίσης ο κοινωνικός αποκλεισμός και η ποινικοποίηση των αλλοδαπών, όπως των Αλβανών, Πολωνών, Ιρακινών. Τα παραπάνω αποτελούν μερικά μόνο από τα παραδείγματα ρατσισμού, ενώ μια πλήρης λίστα θα ήταν αδύνατον να συνταχθεί»)
- β) Ο ρατσισμός, ο εχθρός της σύγχρονης ελληνικής κοινωνίας.
- γ) Αναγκαίος ο αγώνας ενάντια στο ρατσισμό
- δ) όμως- **αντίθεση**/ λοιπόν- **συμπέρασμα**/ αλλά- **αντίθεση**
- 3) α) να **τονίσουμε**- δευτερεύουσα ονομαστική βουλευτική πρόταση, εισάγεται με το βουλευτικό μόριο να, υποκειμένο στο πρόπει **ότι χρειάζεται συνειδητός και συνεχής αγώνας, αλλά κι έντιμη αυτοανάλυση και παραδοχή αμαρτημάτων**- δευτερεύουσα ονομαστική ειδική πρόταση, εισάγεται με τον ειδικό σύνδεσμο ότι, αντικείμενο στο ρήμα τονίζουμε

για να πολεμήσουμε αποτελεσματικά αυτή τη φοβερή κοινωνική μαστιγα-
δευτερεύουσα επιρρηματική τελική πρόταση, εισάγεται με τον τελικό σύνδεσμο για
να, επιρρηματικός προσδιορισμός του σκοπού
που δηλητηριάζει όχι μόνο την κοινωνική ζωή μας, αλλά και την ψυχή μας-
δευτερεύουσα επιθετική αναφορική πρόταση, εισάγεται με την αντωνυμία που,
προσδιορίζει τη λέξη μαστιγα, περιοριστική

β) Αναρωτιέμαι τι είναι ο ρατσισμός- πλάγια ερωτηματική πρόταση, εισάγεται με
την αντωνυμία τι, μερικής άγνοιας, αντικείμενο στο αναρωτιέμαι

γ) 1-ε/ 2-γ/ 3-ζ/ 4-α/ 5-στ

4 α) Οι φλόγες φούντωσαν εξαιτίας του ανέμου- ο ρατσισμός δεν αργεί να ενταθεί
μέσα μας

Άρχισαν να πολεμούν την αυγή κι η μάχη διήρκεσε όλη τη μέρα – για να
αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικά

Ένας από τους υπηρέτες δωροδοκήθηκε, για να δηλητηριάσει τον βασιλιά- που
βλάπτει / ζημιώνει

β) 1- δ/ 2-α/ 3-β/ 4-γ/ 5-ε

γ)υποτιμάς- υποβαθμίζεις

εξαθλίωση- αθλιότητα, κατάπτωση

υποδεέστερους- κατώτερους

συνεχής- αδιάκοπος

αμαρτημάτων- σφαλμάτων

δ) Ρατσισμός είναι η θεωρία που υποστηρίζει τη διάκριση και αρνητική αντιμετώπιση
των ανθρώπων με βάση κριτήρια φυλετικά, εθνικά, κοινωνικά

Ξενοφοβία είναι το αίσθημα του φόβου, η καχυποψία, η αντιπάθεια, η αρνητική στάση
και συμπεριφορά που εκδηλώνεται απέναντι στους ξένους.

Γ.ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΛΟΓΟΥ

Πρόκειται για άρθρο, συνεπώς, είναι απαραίτητος ο τίτλος . Σκοπός η πειθώ κι η
πληροφόρηση. Ο μαθητής μπορεί να σταθεί στην επικαιρότητα. Χαρακτηριστικά
:Ύφος σοβαρό , αναφορική λειτουργία της γλώσσας. Στον πρόλογο εκτίθεται το θέμα,
ενώ στο κυρίως θέμα παρατίθεται επαρκές αποδεικτικό υλικό, για να διασαφηνιστεί η
κυρίαρχη ιδέα. Προτεινόμενα ρηματικά πρόσωπα :γ' ενικό , γ' πληθυντικό πρόσωπο.

Πρόλογος- εισαγωγή θέματος

Τίτλος- « Η μάστιγα της σύγχρονης κοινωνίας, ο ρατσισμός»

Επικίνδυνα φαινόμενα δογματισμού, ιδεολογικών ακροτήτων και φανατισμού έχουν πλήξει πολλές φορές την ανθρωπότητα με τραγικές συνέπειες. Τον τίτλο του «βασιλιά» ανάμεσά τους μπορεί επάξια να διεκδικήσει ο ρατσισμός. Σε όλες του τις εκφάνσεις – φυλετικός, κοινωνικός, πολιτισμικός, θρησκευτικός- έχει οδηγήσει στο σκοταδισμό, μισαλλοδοξία, περιθωριοποίηση, βία και συγκρούσεις μεταξύ κοινωνικών ομάδων και κρατών. Δυστυχώς, στην εποχή μας, παρά την πολιτιστική, ηθική πρόοδο, συνεχίζει να χαρακτηρίζει την κοινωνία μας με οδυνηρές συνέπειες τόσο στο άτομο ως θύμα των ρατσιστικών συμπεριφορών τόσο και στο κοινωνικό σύνολο.

Α' ζητούμενο-Αποτελέσματα- προβλήματα για τους ίδιους τους μετανάστες

- ✓ Δύσκολη εγκατάσταση εξασφάλιση διαμονής και μέσων επιβίωσης –ανεργία-εκμετάλλευση (αποτελούν φτηνότερο εργατικό δυναμικό και αμείβονται με πενιχρά ημερομίσθια, που όμως είναι υψηλότερα από τη χώρα τους)
- ✓ Δυσκολίες προσαρμογής στις νέες συνθήκες ζωής (εκμάθηση γλώσσας , νοοτροπία, αξίες)
- ✓ Εχθρική , συχνά, η αντιμετώπισή τους και κακές οι συνθήκες διαβίωσης και περίθαλψής τους
- ✓ Ψυχολογικά προβλήματα και μνήμες της χαμένης πατρίδας , συμπλέγματα κατωτερότητας , αίσθημα μειονεξίας , ανασφάλεια, άγχος αποδοχής και προόδου
- ✓ Αδυναμία μόρφωσης , κίνδυνος πολιτιστικής αλλοτρίωσης και πνευματικής υποβάθμισης
- ✓ Εκμετάλλευση , περιθωριοποίηση , έλλειψη σεβασμού απέναντί τους (αναγκάζονται να οδηγηθούν ακόμη και στο έγκλημα για την επιβίωσή τους)

Δε συμμετέχουν στα κοινά , δεν ελέγχουν την ηγεσία , αισθάνονται έξω από τις πολιτικές εξελίξεις ,αδρανούν

Α' ζητούμενο-Αποτελέσματα- προβλήματα για την ελληνική κοινωνία

Κοινωνική ανισότητα και δυσλειτουργία

- Διογκώνονται τα ήδη υπάρχοντα προβλήματα , υποσκάπτεται η κοινωνική συνοχή και διαχωρίζονται οι άνθρωποι σε προνομιούχους και μη , με ανάλογες συνέπειες στη μόρφωση και στην επαγγελματική σταδιοδρομία.
- Καλλιέργεια ανταγωνιστικού πνεύματος και εμφάνιση κοινωνικών προβλημάτων (βία, εγκληματικότητα)
- Επικράτηση του δίκαιου του ισχυρότερου.

Πολιτική αποσταθεροποίηση από την :

- Παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων
- Έλλειψη αξιοκρατίας

Ψυχολογικά προβλήματα

- Αβεβαιότητα και ανασφάλεια , που οδηγούν στο άγχος και στην απαισιοδοξία
- Επιθετική έκφραση ή εγκληματικότητα συμπεριφορά
- Φόβος και ανασφάλεια στο κοινωνικό σύνολο.

Πνευματική και ηθική κατάπτωση

- Προσήλωση σε στερεότυπα και αντιλήψεις
- Έλλειψη ανθρωπιστικού πνεύματος

Β' Ζητούμενο-Τρόποι αντιμετώπισης

A) Από το άτομο

- Ευαισθησία, κατανόηση, ανεκτικότητα , σεβασμός στο διαφορετικό
- Αυτοκριτική για να οδηγηθούμε στην αυτογνωσία και να συνειδητοποιήσουμε την ισοτιμία μας με τους άλλους .
- Διάλογος , άνοιγμα προς το συνάνθρωπο , δεκτικότητα , απλότητα , σεμνότητα
- Κοινωνική συνείδηση , αλληλεγγύη, βαθιά αίσθηση ανθρωπιάς
- Συνειδητοποίηση του προβλήματος

B) Οικογένεια

- Καλλιέργεια σεβασμού προς το διαφορετικό
- Απαλλαγή από προκαταλήψεις και στερεότυπα
- Μετάδοση αξιών και υψηλού ήθους
- Διάλογος με τα παιδιά με σκοπό τη μύηση στην ιδέα των πολυπολιτισμικών κοινωνιών

Γ)Σχολείο

- Ανθρωπιστική παιδεία
- Περισσότερες πολιτιστικές εκδηλώσεις στο σχολείο
- Καταλυτικός ο ρόλος του δασκάλου που μπορεί να εμπνεύσει τους μαθητές και να τους προσανατολίσει προς τα υψηλά ανθρωπιστικά ιδεώδη

Δ) Μ.Μ.Ε

- Ειδικές εκπομπές με αντιρατσιστικό περιεχόμενο
- Συζητήσεις με πνευματικούς ανθρώπους για το φαινόμενο του ρατσισμού
- Ποιοτικός έλεγχος των διαφόρων εκπομπών , ώστε να μην αναπαράγονται φαινόμενα ρατσισμού

Ε) Κράτος

- Υγιής δημοκρατία
- Κατάλληλο ήθος
- Ίσες ευκαιρίες για συμμετοχή των πολιτών στα κοινά
- Ενίσχυση κράτους πρόνοιας , ίσες ευκαιρίες πρόσβασης σε παιδεία, περίθαλψη , ασφάλιση

Επίλογος- συμπέρασμα

Οι μνήμες από το παρελθόν κι η πνευματική, πολιτισμική μας ανάπτυξη θα έπρεπε να έχουν κάνει τον ρατσισμό δυσάρεστη ιστορική ανάμνηση. Φαίνεται, όμως, ότι ο ρατσισμός έχει απλώσει καλά τις ρίζες του, επιφέροντας οδυνηρές συνέπειες. Για να ξεριζωθεί, πρέπει όλοι να συνειδητοποιήσουμε, να προβληματιστούμε και να δραστηριοποιηθούν όλοι οι φορείς αγωγής, ώστε να μη ξαναζήσουμε στο μέλλον τη σύγκρουση και την καταστροφή.

